

IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress
Kopsavilkums par „Humanitāro zinātņu sekciju“

Datums: 2018. gada 19. jūnijs

Vieta: Latvijas Nacionālā Bibliotēka - Konferenču centra C zāle

Dalībnieku skaits: 80

Ziņojumu skaits: trīs daļas (1 ievadreferāts, 3 apaļie galdi un 3 diskusiju cikli)

Sekcijas darbs: četrās sesijās kopumā piedalījās 40 runātāji no tiem 6 bija no ārvalstīm). Par konkrētiem sasniegumiem valodniecībā, literatūrzinātnē, vēsturē, filozofijā un citās humanitāro zinātņu nozarēs guvām informāciju 13 stenda referātos

Ārvalstu lektori: no ASV, Kanādas, Somijas un Lietuvas

Vadītāji: sekciju veidoja un vadīja Ina Druvieta (Latvijas Universitāte) un Guntis Šmidchens (ASV).

Sekcijas 1.daļa

- ✓ Ziņojums „Humanitārās zinātnes no antīkās pasaules līdz mūsu dienām“ Ilze Rūmniece (Latvijas Universitāte)

Apaļais galds “Humanitārās zinātnes mūsdienu pasaulē”

- ✓ vadītājs - Guntis Šmidchens (*Guntis Smidchens*, ASV), dalībnieki - Dace Balode, Dace Bula, Māra Grudule, Raivis Bičevskis, Dagnija Baltiņa

Diskusija “Zinātnieki izglītības pilnveidei: kā palīdzēsime veidot mācību saturu?”

- ✓ vadītāja - Maija Burima, dalībnieki - Laima Geikina, Sanita Lazdiņa, Dace Markus, Austrā Avotiņa, Normunds Dzintars, Iveta Ķestere, Māris Vinovskis (ASV)

Sekcijas 2. daļa

Apaļais galds “Zinātnieku un valsts politikas veidotāju sadarbība: valodas un kultūras politika”

- ✓ vadītājs - Andrejs Veisbergs, dalībnieki - Māris Baltiņš, Vineta Ernstsone, Ilga Jansone, Ina Druvieta, Jānis Valdmanis

Diskusija “Humanitārās zinātnes un mākslinieciskā jaunrade”

- ✓ vadītāja - Rūta Muktupāvela, dalībnieki - Guntars Prānis, Kristaps Zariņš, Andris Teikmanis, Benedikts Kalnačs, Janīna Kursīte, Pēteris Krilovs

Sekcijas 3. daļa

Apaļais galds “Humanitārās zinātnes valsts drošībai”

IV Pasaulis latviešu zinātnieku kongress

- ✓ vadītāja - Maija Kūle, dalībnieki - Maija Jankovska, Velga Vēvere, Jānis Garisons, Māris Kūlis, Tālav Jundzis, Igors Šuvajevs

Diskusija "Vai humanitārās zinātnes Latvijā un citās valstīs ir atšķirīgas?"

- ✓ vadītājs - Kaspars Kļaviņš, dalībnieki - Laimute Balode (Somija), Dzintra Bonda (ASV), Regīna Kvašīte (*Regina Kvašytė*, Lietuva), Jānis Tāivaldis Ozoliņš (Austrālija)

Īss sekcijas kopsavilkums

21. gadsimtā visas pasaules valstis skar globalizācijas izaicinājumi, un līdztekus visai cilvēcei kopīgo problēmu risināšanai aizvien nozīmīgāka kļūst katras valsts un katra etnosa identitātes saglabāšana, lai sabiedrības virzītos nevis uz vienveidību, bet savstarpēju bagātināšanos. Šādā kontekstā visā pasaulē pieaug humanitāro zinātņu loma. Gan kopīgās Eiropas Savienības, gan atsevišķu dalībvalstu stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei īstenojama, pamatojoties uz dziļām zināšanām un izpratni par sabiedrībā notiekošo procesu dinamiku un iespējamo pārveidi visos līmeņos. Tāpēc IV Pasaulis latviešu zinātnieku kongresa Humanitāro zinātņu sekcijā pievērsāties tieši likumsakarībām Latvijas nacionālās identitātes pamata – vēstures, valodas, kultūras, filozofiskās domas – izpētē un mūsu nozaru dinamiskās attīstības procesu analīzei.

Humanitāro zinātņu stenda referātu sesijā piedalījās:

1. Silga Sviķe Mobilās lietotnes prototipa „Jaunā botāniskā vārdnīca” leksikogrāfiskie un tehniskie risinājumi
2. Baiba Krogzeme-Mosgorda, Māra Vīksna, Beatrise Reidzāne, Ginta Pērle-Sīle Latviešu folkloras krātuves tautasdziesmu krājums – pirmavots dainu tradīcijas
3. Sanita Reinsone, Eva Eglāja-Kristsone, Kristīne Pokratniece Humanitāro zinātņu digitālie resursi pētniecībai un sabiedrībai
4. Ojārs Lāms, Raimonds Briedis, Ausma Cimdiņa, Māra Grudule, Ieva Kalniņa, Sigita Kušnere, Mārtiņš Laizāns, Viesturs Vecgrāvis Latviešu literatūras vēsture angļu valodā
5. Māra Zirnīte, Kaspars Zellis, Vieda Skultāne, Maija Krūmiņa Nacionālās mutvārdu vēstures avoti kā morālie stūrakmeņi atmiņu kultūrā
6. Vēsma Klūga Tērbatas Universitātes un Latvijas Universitātes profesors Jēkabs Lautenbahs (1847-1928)
7. Nora Vilmane Latviskā dzīvesziņa - drošs pamats dzīvei emigrācijā: Brazīlijas piemērs
8. Ella Buceniece Kurta Štafenhāgena “personas cieņas” koncepts un mūsdienu demokrātijas komunikācija
9. Arnolds Klotiņš, Ilze Šarkovska-Liepiņa Vēsture brīdina un iedvesmo, tagadne – meklē ceļu (Mūzikas pētījumi LU LFMI)
10. Ausma Cimdiņa Nacionālā kultūrintitāte un literārais mantojums: mūsdienu

literatūrzinātnes izaicinājumi

11. Solvita Pošeiko Lingvistiskās ainavas valodas pārvaldība Latvijā: no teorijas līdz metalingvistiskām sarunām par valodas situāciju publiskajā telpā
12. *Gabriela María Saucedo Meza* Cilvēku apmācība kā attīstības faktors. Iepriekšējās atklāšanas (doktora pētījumu paplašināšana)
13. Vija Pozarnova Multilinvisms Indijā un Eiropā - raksturīgākās problēmas un risinājumi

Galvenās atziņas:

- Nav noliedzams, ka pašlaik humanitārās zinātnes pārdzīvo zināmu krīzi visā pasaulē. Tomēr tās kā nozīmīga zinātnes daļa pastāv sabiedrības, arī tautsaimniecības, attīstības labad. Valodniecības, literatūrzinātnes un folkloristikas pētījumu priekšmets ir nesaraucamā saistībā ar Latvijas nacionālo identitāti un tās attīstīšanu kā valstiski nozīmīgu uzdevumu.
- Sabiedriski nozīmīgas tēmas, kā ētiskas un tiesiskas dabas jautājumi, kultūrintitāte, reliģiskā doma, tehnoloģiju un sociālās mobilitātes radītās pārmaiņas kultūrā, valodā, vēstures izpratnē, resursu un bagātību sadale nav risināmas bez humanitāro zinātņu speciālistu līdzdalības un tiešas saziņas starp pētniekiem un dažādiem sociālajiem partneriem.
- Humanitāro zinātņu jomā nodarbināto personību zinātniskā kapacitāte ļauj aptvert humanitāro zinātņu jomas interdisciplinārā sasaistē, regulāri apzinot jaunākās teorijas un izmantojot jauno tehnoloģiju iespējas. Tas stiprina valsts identitāti un kultūrvēsturiskās zināšanas, kā arī izpratni par procesiem sabiedrībā, jo Latvija ir vienīgā vieta pasaulē, kur var notikt pilnvērtīga latviešu valodas, literatūras un kultūras pētīšana un kopšana.
- Humanitāro zinātņu sekcijas dalībnieki tādēļ puda neizpratni par šo nozaru pārstāvniecības trūkumu forumā "Latvija 2030", un apņēmas rast iespējas, lai aizvien vairāk informētu citu nozaru pētniekus un plašu sabiedrību par iespējām, ko humanitārās zinātnes spēj sniegt sabiedrībai un Latvijas valsts attīstībai.